

نئجه ايلدير تير آييندا جمهور فالاسينا توپلاشانلار، شنليك اندهرك، بابكين دوغوم گونونو قوتلاييب، اونون آرزو و دوشونجهلرينين ديرى ساخلاماغينا چاليشيرلار. اولنار، هابئله، اؤز طبعي حاقلارينا چاتماق ايستهيرلر؛ و بونو چوخ آيدنجا چنشىدلي ميتينگلرين قورولماسيلا بيلديريرلر.

من ده مينلرجه آذربايجانلي كيمي، تير آيئين اونونجو گونونده بابك فالاسينا دوغرو يولا دوشدوم. مشكين شهردن چيخار - چيخماز، سوروجو اوزونو بيزه توتوب، دئدي: - «قاياقدا» ايست بازرسى» واردير، سيزدن سوروشسالار هارايا گنديرسينيز، تيريزه يادا اهره گنديرينيز دئين!» من سه قولاقلاريم ايناوماق ايسته مدييم حالدا، سوروشدوم: - «نيه سيني بوورا بيلرسينيز قارداش؟» - «قايلا گندن موسافيرلري قايتاريرلار! خواهيش انديرم، چؤره بيمه باغيث اولمايىن...»، سوروجو دئدي، «آهان چاتديق» و اوتوموبيلي بير يانا وئريب، ساخلادي. البته قيرمیزی تابلوسو اولان مامور، اوتوموبيله ياخينلاشيپ، سوروشدو: - «هارا گنديرسينيز؟» قاياقدا ايله شن فارس موسافير اونا ياخامدان دئدي: - «من مي روم تيريز» منله يولداشيم ايسه دئديك: - «بيز، اهرده قوهوملاريميز ائونه گنديريك» مامور، شكله دولو ياخينلاريلار بيزه ياخيپ، قيرغا چكيلدي. بيز يننه يولا دوشدوك. فيكره داليب، اؤز - اؤزومه دئديم: «الله قويسا، هئچ نه اولماز» آنجاق، ندنسه اوربيمده قارا فورتينالار اسيردي. بيز اهره چاتاندان سونرا، كليبره گندن اوتوموبيله مينديك. بيزدن قايلاق، بير كيشي ايله قادين، او اوتوموبيله مينميشديلر. كليبر آيريجينداكي «ايست بازرسى» ه قهر، اولارين هاردان گليب، هارايا گنتمه لريني بيلميرديم. مشكيندن آيريلاندان سونرا، بو، ايكنجي آختاريش مكاني ايدي. بورادا، چوخلو اوتوموبيللر داپانيلميشدي. بير ياخشىلا، راجانجاسينا نئجه نظامي ماشين، هابئله خبردارليق حالتينده اولان بير - ايكي آمبولانس دا گورمك اولاردي. بيزيم قايغيميزلا آرخاميزدا، چوخلو اوتوموبيللرين قاپيلاري اچيق ايدي و سرنشينلرين بعضي لري، اچيق ليقلا اناق اوسته دورموشدولار. اولارين چوخو گنج اوغلانلار، بعضي لري ايسه ياشلي آغالار ايدي. مامورلار، عابله ايله گلنلري كليبره ساري و سوباي لاري هئچ بير توضيح وئرمه دن گئرييه قايتاريرديلار.

بیر نیروی انتظامی مأمورو (پلیس)، بیزیم اوتوموبیله دوغرو گلیب، گوله - گوله سوروشدو: - «هاردان گلیرسینیز، هارایا گنڈیرسینیز اینشاللاه؟!»

سوروجو بیزدن قایاق جاواب وئردی: «موغانا گنڈیریك جناب!» چوخلو اوتوموبیل (اونلارچا)، بیزیم گۆزلیرمیزین قباغیندا اهره ساری قایتاریلدی. اوتوموبیلده اولان ایصفهانلی کیشی، حنیرت دولو باخیش لاریلا سوروشدو: - «بخشید، چرا اینها را برمی گردانند؟ موضوع قاچاقی چیزی در میان است؟! نکند مواد... من، گوله رک، دندیم: - «نخیر عزیز، اینها مسافرین قلعه بابک را برمی گردانند!» یازیق موسافیر بیر شنئی آنلامامیش کیمی، شیرین ایصفهان لهجه سئی ایله سوروشدو: - «چرا مسافرهائی قلعه بابک را برمی گردانند؟» من، طنز ایله دندیم: - «یکي دو هفته پیش، در انتخابات ریاست جمهوری برای اینکه رای جمع کنند، همه اش دم از اصل 15 و 19 و چی و چی به قانون اساسی می زدند. اما حالا مثل اینکه پشیمان شده اند و می خواهند به نوعی اشتباه خودشان را جبران کنند...» و بو کیمی سؤزلر بیزیم آرامیزدا کنجدی. پولوموزا داوام اندهرک، قارشیدان گلن بوتون اوتوموبیل لر، سیفقال چالیردیلا، موسافیرلری ایسه بارماق لاریلا بوزقورد علامتینی گۆستیردیلا. بیزیم سوروجوموز، بؤیوک بیر ذوق ایله اونلارا جاواب وئیردی. کلیر - هوراند ابریحنا باخینلاشاندا، یئنه ده چوخلو نیظامی ماشین لار، آمبولانس لار و مأمورلار قارشیمیزدا ایدی. اورداکي چادیرلاردان، اونلارین اوردان نچجه گونلوك اوتراق لاری بلله نیردی. یول قیراغیندا، اوتوموبیل لر ساخالادیلیب، آذربایجانلی اولان موسافیرلری ایله بیرلیکده آختاریلیردیلا. یئنه، گنج سویای لار گئری قایتاریلیردیلا. بیر - ایکي مأمور، بیزیم اوتوموبیله ساری گلدیلر و یئنه ده همین سؤزلر، همین آجیقلی باخیش لار و همین سورغولار. بیز ایسه جاواب لاریمیزی قایاقچادان حاضرلامیشدیق! قالایا گنڈیریك! یادا کی فامیل انونیه، بلکه ده موغان شهره گنڈیریك!

ایصفهانلی وطنداش، مامورلار قارشئی باشینی تولاییب، استاجا دندی: - «مسخره است واللله...» آنجاج، من اونا اوز توتوب، دندیم: - «شما نگران نباشید، چون فارس زبان هستيد هيچ مشکلي در میان نيست و با شما کاری ندارند!» او، آجي گولوب، گۆزهل آخار - باخارلارین باخماغینا دوام ائتدی. یئنه ده اوتوموبیل لرین چوخونو قایتاردیلار. سویای اوغلانلارا باخاندا، قادینی اولان اوتوموبیل لرله اوتله ده ایشلری اولموردو. یولدا حرکت ائله نین نیظامی ماشین لارین ساپی گنت - گنده ارتماقدا ایدی. بو دا، ایندی تکلیر و قالادا اولان نیظامی لرین چوخلوغونو گۆستیردی. کلیر باخینلاشاندا، موخاریبه یه حاضرلیق گۆرن بیر شهرین منظره سئی گۆزلیرمیزین قباغیندا جانلاندی. ایصفهانلی قوناق، گۆزلیرینه اینانماق ایسته میردی.

او، هردن گولوردو، هردن ده باشینی تولاییردی. قادینی ایسه دونوب، قالمیشدی. من یئنه اوزومو ساخالایا بیلمه ییب، طنز ایله دندیم: - «شما را به خدا بخشید، خودتان هم می دانید ما آذربایجانیها خیلی میهمان نواز هستیم، شاید هم این همه لشکرکشی، به خاطر حفاظت از امنیت شماست!» بیر ائلیق دا اولسا، اونلار گولومسه دیلر. آما بیر آز کتچمه میش، نچجه جوره مامورون بیزیم اوتوموبیلیمیزه هجوم گنیرمه لری، هم اونلاری، هم ده بیزی قورخوتدو.

هنئیکللی شخصی لیباسلی بیر مأمور، اوتوموبیلین شوشه سیندن باشینی ایچره یه سالیب، سوروشدو: - «هاریا گنڈیرسینیز؟» باشقاسی، او پاندان دندی: - «نییه قباغا ایکي موسافیر میندیریسن؟» و ابریسئی دا دندی: - «دال صاندیغی آچ، گرک بونلارین ساک لارینی آختارام؟» بونلاردان علاوه، باشقا بیر مأمور دا یئنیجه یولدان یئتیشیب، دندی: - «سن نییه بئله بیر گونده، موسافیر داشییرسان؟» اوزونو اینترن سوروجو دندی: - «اهل - عیال صاحبیم، به نه ائله ییم؟» شخصی لیباسلی مأمور دندی: - «چوخ دانیشما! دوش یئره، دال صاندیغی آچ گوروم.» بیزی ده اوتوموبیلدن دوشورتدولر. هر کس اؤز ساکینی اچمالی ایدی. ساکینی اچمادان، ایصفهانلی یا فارسجا دانیشدیغی اوچون، دندیلر: - «شما بفرمائید!» آنجاج، بیزیم ساکیمیزی اچیب، ایچینده کی لری یئره تۆکدولر. یئنه بیزدن سوروشدولار: - «هاریا گنڈیرسینیز؟ قالایا دا گنده جک سینیز؟!» بالاندان دندیم: - «کلیرده، فامیل انونیه گنڈیریك.» مأمور یئنه سوروشدو: - «فامیل انونیه بالاز نییه آپاریرسینیز؟» دندیم: - «بلکه انو بییه سئی بیزی انوه قوممادی!» مأمور آجیقلی - آجیقلی باخیب، ساکی باغلادی. گۆزوم ایچی گنج لرله دولو 10-15 اوتوموبیله ساتاشدی. سونرا بیلدیم کی، اونلاری دا کندلرین گیزلی یوللاریندان بورا گلدیکده پاخالایب لار.

بیر آندا، هر گون تلویزیوندا گۆردیوم ایشغالی فیلیسطنی یادیماد دوشدو! بونا دوشونهرک، کلیرین گیره جه بیندن سونراکی ایکینچی «ایست بازرسی» مکانلا اوزله شدیق. یئنه ده چوخلو نیظامی ماشین لار، هابئله جوره به جوره مأمور وار ایدی. «تکاور»، «پاسدار»، «بسیجی»، «نیروی انتظامی»، «لیباس شخصی»، «یگان ویزه»، «ضد شورش» و آمبولانس لار. بیر شخصی لیباسلی مأمور، اوتوموبیلین شوشه سیندن باشینی ایچره یه سالیب، دندی: - «ساعات اوچدهک، موسافیر گنیرمه سن یاخشئی اولار!» سوروجو آجیقلا نیب، دندی: - «من، بو یولدان پول چیخاریرام. ساعت اوچه کیمی منیم پولومو وئر، من ده موسافیر گنیرمه ییم» مأمور جینله نیب، سوروجونو اوتوموبیلدن دوشورتدو. یئنه ده ساک لار آختاریلیدی، و یئنه ده ایصفهانلی قوناغیمیز دلیندن دولایي حؤرمت گۆروب، عفو اولوندو.

اونلارین الیندن قورتاردیقا، آرتیق، هر نه یین بیتمه سیننی سانیردیق، آنجاج یئنه ده نیظامی ماشین لار گۆردوک، آمبولانس لار، نیظامی چادیرلار، «پاسدار» لار، «بسیجی» لر، شخصی لیباسلی لار، «یگان ویزه» عسگرلری، «نیروی انتظامی» و ... بو دؤنه، «راهنمایي رانددگی» مأموری، باشقالارینی قیراغا ووروب، سانکی بؤیوک بیر کشف ائتمیش کیمی، دندی: - «هله سن، نییه قباغا ایکي نفر میندیریسن؟» سوروجو یئنه ده بالان دئمه به مجبور اولدو، آنجاج فایدا وئرمه دی و یازیق جریمه اولدو.

بو آختاریش مکان لاری، کلیرین گیره جه بیئنه 20-30 متر فاصیله ایله قورولموشدو. ایصفهانلی قادین، بونا چوخ تعجب و لئمیشدی و منیم ایضاحیم باخما یاراق، بو شهرین بئله بیر حالا دوشمه سیننه دؤزه بیلمه ییب، چانتاسینداکی خریطه نی چیخارتدی. بونو گۆرن اری دندی: - «نترس خانم! درست آمده ایم، اینجا استان آذربایجان شرقی و شهر هم، شهرستان کلیر است... زیاد نگران نباش، بعد از قلعه می رویم هوراندو، آب گرم آبش احمد و بقیه جاها...» کیشی، نه قدهر ایضاح وئرسه ده، یازیق قادینین اودو قوموشدو.

بىز، روستمىن بىندى خانىنى كىچىك سونرا، نىھىت كىلىرىن خىيانلارنى بىرىندە دايدىق. شىھردە، ھەر يىر ساكىتلىك اچىندە ايدى. كىمىسە دانىشمىر، بللى اولمايان بىر نۇقتىگە زىللەنىپ، قالمىشىدى. نە بىر يازى، نە بىر اعلان، نە بىر خوش گلدىن، نە بىر ... ھەر نىچە دىقەدەن بىر، دالالارنى عىسگر ايلە دولموش «يگان وىزە» قوۋەلەرنىن قارا رنگلى ماشىنلارنى گىلىپ، خىياندان كىچىردىلەر. اولار، بو تورباغىن اولادىلارنى اولسالار دا، منە ايشغالچى اسرايىل عىسگرلىرىنى خاپىرلادىردى! ندىن بىر دورومدا ايدىك؟ بو سورغونون جاوابىنا دوشونەرك، بىردن گۆزوم نىچە دوستا ساتاشدى.

ھامىسىنىن قاش - قاباغى بىرلە گىندىردى. اولارلا گۆرۈشۈپ، ناراحتچىلىق لارنى سىبىنى سوروشدوم. جوما-خىشامىنداكى باخلاماقلاردان، توققوشمالاردان و خۇرمتسىزلىكلردن چۈچ اىنجىمىشىدىلەر. اولارنىن روايتلارنى ائشىدەندىن سونرا، اولارلا ويداعلاشىپ، كىلىردەكى اوتوموبىل ازانلارنى بىرى ايلە قالايلا دوغرو يولا دوشدوك.

يولا دوشىندە، ازانىس مەدىرى، سوروجوۋە دىدى: «بىزىم اغا گىلىن مەلەسى ايلە گىت، قالا يولو باغلى دىر» سوروجو اصلى يولو قويوب، بىزى باشقا بىر يولدان اباردى، ائىناق او يول دا باغلى ايدى. بىزدن قاباق گلن ماشىنلار، دال - دالى گىرى قايىدىردىلەر. سوروجو بونو گۆرچەك، دىدى: «نىگران اولمايىن، من نەجور اولسا سىزى قالايا گۆتۈرەجەيم» دولانچا كوچەلەردە قاچاقچىلار كىمى دولاشماغىمىز، من و يولداشېمى خىترتە سالمىشىدى. بىز گۆردوك لىمىز بارەدە دانىشساراق، سوروجو، نىھىت بىر يول تاپىپ، اصلى يولا چىخدى.

گلن ماشىنلارنى سوروجولرىنى سىر - سىقتى، ھەر شىئىي ايدىنچا بىزە ائىلادىردى. قالا درەسىنە باخىنلاشاندان، يئنە دە «اىست بازرسى» تابلوسونو قارشىمىزدا گۆردوك. مامور سوروشدو: «ھاردان گىلرسىن؟» سوروجو دىدى: «كىلىردىن» من دە، يولون سول طرفىندە داياتان جورە بە جورە مامورلار و اولارنى اچقىلى باخىشلارنى باخىردىم. اولار، بىر - بىر قالايا گىندىلەرنى ادىنى، سوي ادىنى و اوتوموبىل لىرنى نۆمەرلەرنى يازىردىلەر. ھابىنلە، اذربايجانلىلارنى ھاردان گىلىپ، ھارايلا گىتمەلەرنى سوروشدولار.

بونلارلا ياناشى، ايكى - اوچ مامور دا، دالبادال بىزلردن فىلم و فتوشكىل چكىردى. اوردان دا سوووشدوق، ائىناق قالا درەسىنىن ايرىجىندا مامورلار يئنە دە يولو كىمىشىدىلەر. بىز، قالا درەسىنە يۇنەلدىك. من سوروجوۋە دىدىم: «اغا، بىز "بايك ھتلى" نە سارى گىتمەك اىستەيىرىك» سوروجو دىدى: «خانىم، گۆرۈرسىن كى بونا اىمكان يوخدور» نىھىت، بىز، قالا درەسىندە دوشدوك و اوارا - اوارا گىزەپە باشلادىق. كىمىسە بوخ ايدى، نە دوستلار، نە تانىشلار. اورادا، اوچ تلفون بۆتكەسى وار ايدى؛ ائىناق تلفون كارتى سالاندا، يالنىز بو جوملە كىلدى: «كارت غىرمجاز مې باشدا!» بو بىر حالدا ايدى كى، بىز كارتى يىنىچە ائلمىشىدۇق. جىب تلفون دا يالنىز كىلىردە خط وئىردى. بىز، قالا درەسىندە، موسافىرلر اوچون دىكەلن چادىرلارنى قاباغىندا بىر يىر تاپىپ، اوتوردوق. ساغ - سولوموزدا اولان چادىرلارنى ھەر بىرىندە، 4-5 نفر وار ايدى. قالايا چىخا بىلمەلەرنى بىرى گىلىپ، اوچا سىسلە يولداشينا دىدى: «اكىر اعلمى دانىشىردى ...» بىردن، چادىرلاردا اولان گىنج اوغلانلار، چۆلە چىخىپ، بىر - بىرىنە دىدىلەر: «نامازى قىلىپ، يولا دوشك...»

بىر ساعات اوردا قالاندىن سونرا، بىر دە يولداشلارلا تماس توتماق اوچون تلفون بۆتكەلەرنە پاناشدىق. مئشەنىن ھەر بىر طرفىنە باخدىقچا، مامور گۆرۈنوردو. اولار، داىم «بىسىم» لە علاقە ساخلايىر و رمزى سۆزچوكلردن اىستىفادە ائىدىلەر. چوخ قولغاىما دەنلەرنى سۆزلەرنى بىرى بو ايدى: «گلوگاھ كىلىر ھوشناسى شد» و بىر دە بىر - بىرلەرنىن تشككور ائتمەلەرى. يئنە دە تلفونلار ائىتباط قورماق اىمكانىمىز اولمادى. بلكە يول اچىلىپ دىتە، بىز، قالا درەسىندىن "بايك ھتلى" نىن ايرىجىنا سارى يولا دوشدوك. من، سوروجولرىن بىرىنە اوز توتوب، دىدىم: «بىز قالايا گىتمەك اىستەيىرىك!» ارقى، ساققالى بىر سوروجو، تىز ايرەلى گىلىپ، دىدى: «من سىزى قالايا ابارارام». بىز سونىنچك، اوتوموبىل ساخلامار، ساخلامار، قايسىنى اچىپ، اچەرى كىچىدىك. سوروجو، قالا يولون دۆنەركن، شىھردە سەپلەنن يولداشلاردان دۇرد - بئشىنى گۆردوم. اولار، بىنىدىن قالايا گىتمەك اوچون، گىرى قايىتمىشىدىلەر.

«بايك ھتلى» نىن قارشىسىندا، سوروجو 1500 تومان اىستەدىكە، من بىر اددىم يولا بو قەدر كىرايە آلماسىنا اوز ناراحتچىلىغىمى بىلىندىردىم. يولداشىم دا دىدى: «بو قەدر سىخىنتى - باسقىنىن اچىندە، داھا سىزىن بو ايشىنىز ادمى چوخ اىنجىدىرا!» نىھىت، سوروجو اىستەدىيى كىرايەنى وئرىپ، ماشىندان ائىدىك. بورا، تام بىر موچارىيە مئيدانىنى خاپىرلادىردى. بىز، يولون قىراغىندا داياتىپ، اطرافا باخىردىق. بو آندا، گۆزوم بىزى گۆتۈرن سوروجوۋە ساتاشدى. او، منى ايكى - اوچ مامورا گۆستىرىپ، نىسە سۆبلەيىردى. ائىناق، «نىروي ائىتىظامى» مامورلارنى يالنىز گولوب، ھىچ بىر عكس العمل گۆستىرمەدىلەر.

بىز، ھىتە گىندىن يولون مامورلار طرفىندىن باغلى اولدوغونا گۆرە، يولوموزو بايىلاق طرفە سالىپ، سول طرفدن «بايك ھتلى» نىن قارشىسىنا گىلىپ، كۆلگەدە داياتىدۇق. بىزدن باشقا، ايكى - اوچ قادىن دا اوردا داياتىپ، قالايا گىندى «مىن بىر پىللەسى» نە باخىردىلەر. اولار، مىندىن سوروشدولار: «ايندى گىلرسىن؟ اوستە ايدىنچى؟» دىدىم: «خىتر، ايندى يە كىمى قالا درەسىندە قالمىشىدۇق...» قادىنلارنى بىرى دىدى: «اون بىرە كىمى يول باغلى ايدى ... بىز بايىلاق يولو ايلە گىتتىك، امما، دىنەسن داھا ايندى گىتمەك اولار» من «بايك ھتلى» نىن اطرافىنى گۆزدن كىچىردىم، ساىسىز - حسابسىز مامورلارنى اچىندە، ظاهىرى موسافىرە اوخشايتان آدمىلار دا وار ايدى. اوردا اولان قادىنلارلا قالا مراسىمى حاقدان بعضى سۆزلر دانىشساراق، بىردن گۆردوم، موسافىر ساندىغىم ايكى - اوچ نفرىن ھامىسى. «بىسىم» لە دانىشماغا باشلادىلار!

دوستوم گىدىپ بايك ھتلىنىن اچەرىسىنى گزىپ، گلدى. اوردا چوخ موسافىر وارمىش ائىناق، نىچە موسافىر! اولدوقلارنى ائىلايا بىلمەمىشىدۇ. من ھر ايل اولدوغو كىمى، ھىتلىن قارشىنىدا اولان ائىلاجىغا سارى گىتتىم و اوردا بىر از دىنچەلمەك اىستەدىم. اوردا قىزىل آي و عادى چادىرلار وار ايدى. رنگلى چادىرلارنى اورتاسىندا اولان بوش يىرى سىنجىپ، اوردا اوتوردوم. ھىندەورىمە باخىپ، دانىشماغا باشلادىق. من بىر آندا، آرخا طرفدە اولان چادىرىن قاباغىندا فىش-فىش سىسى (بىسىم سىسىنى) ائىشىدىم، فىكىرىمىز آرخادا اولراق، اۆتوموزدە اولان چادىردان ايكى اوچ نفر چىخىپ قالايا، سارى باخىپ، «بىسىم» لە علاقە بە كىردىلەر. يئنە دە فىش-فىش! سىسى اوچالدى. اولار فارس دىلىندە دىيىردىلەر: «مرکز - مرکز، حاجى- حاجى، بە گوشم ... ، گلوگاھ كىلىر ھوشناسى شد. تام» يولداشىم، بىر

اندا اطرافیمیزین ساریلیغینی حیس اندیب، اوجادان گولمه‌یه باشلادی. بلکه ده، بو آجیق اوزوند اولان ان آجی گولوشو ایدی. من، آیاغا قالدی، وسایل‌لری باغلاپ، دئییم: «دورون بوردان قاچاق!» اوردان آریلاندان، مامورلارین بیرین باشچیسی‌نا دئییمی سوزو اتیشدیم: - «جناب سرهنک! اجازه ندایم تا شعاع 2 کیلومتری قلعه جلو بروند... من هم به شما تبریک می گویم!»

الترینده ایری - ایری باراق‌لار اولان بسیجی‌لر، یورغون بیر شکیله، بعضی‌لری آشا - آشا، بعضی‌لری ده قاچا - قاچا «مین بیر پیلله» دن آشایغی انتیردیلر. بیر بنله نیظامی قوه‌نین قالادا نتجه یئرلشمه‌سی، منی حنیرته قویوموشدو. اوردان اولان قادین‌لار بنله دئییردیلر: - «هله بو هاراسی‌دی، گوردوک‌لرینیز، بیز گوردوک‌لرین یاریسی دا دئییل». اونلار (بسیجی‌لر) قالایا چیخان قادین اوشاق‌لاری رعایت ائتمه‌سه ده، منله بولداشیم، الاله آدیلا باشلانان بیرینجی پیلله‌یه آباق باسدیق. عدالت (ایکینجی پیلله)، آزادلیق (اوجونجو پیلله)، سونرا ایسه یاشام، باریش، برابریک، بیریک، شنلیک، بیلم، آنا دیل، آنا یورد، دیره‌نیش، اوزگورلوک، یاسا، اینانج، آند، ایلقار، چئوره، موسیقی و اخلاق کیمی آدلانان بو «آزادلیغا» گئند پیلله‌لری، بیر- بیر چیخماغا باشلادیق.

اینسان آخینین قباغینی، اوج- دورد یتردن کسسه‌لر ده، داغ‌لاردان - داش‌لاردان دیرماشا - دیرماشا قالایا چیخان‌لار و قاپیدان‌لار، گوردن قاچمیردی. سورعت‌له گلیب بیزیم بئوروموزدن سوووشان نیظامی‌لر، ایری - ایری یول‌لارلا قالایا گئندلری اینجیتسه‌لر ده، بعضی‌لری ایسه زورلا اویا گلمه‌لرینی دیله گتیردیلر. بورادا، بیر کنج بسیجی دندی: - «بابک، چوخ بویوک بیر اینسان ایمیش. بیز بنله تخهیزاتلا یورولدوق قالدیق، او، گور نه‌قدره جسور بیر اینسان ایمیش کی، 22 ایل سیلدریم قاپالار باشیندا دوشمن قباغیندا دایانیب‌دیر... بلکه ده منیم اوغولم اولسا، آدینی بابک قویدوم!»

چوخ عجیب صحنه‌لردن بیر ده، پیلله بویو ال‌لرینده باتوم «یگان ویزه» عسگرلرین منی بیز حالدا دایانماق‌لاری ایدی. اونلارین بعضی‌لری فارس و باشقالاری دا تبریز تورکجه‌سینده دانیشیردیلر. اونلار یورولما یاسینیز دئیون اولسایدی، دا، احتیاطلا جواب وئریردیلر، بعضی ده ایری - ایری باخیب، اوزلرینی دؤنده‌یردیلر. گوردوک‌لریمدن بیر ده، بعضی موسافیرلرین فارس لهجه‌سیله دانیشیب، قالایا گئندلری قاپتارماغا چالیشمالاری ایدی؛ بعضی‌لرین ده، آذربایجان تورپاغی و «بابک»‌له باغلی تحقیرله دانیشماق‌لاری ایدی. اوراداکي فارس قادین‌لارین بیر میم اوزومه دندی: - «تورا به خدا، می‌ارزد؟ قلعه قلعه می‌گفتند، این بود؟ ما فکر کردیم حالا کجا می‌رویم! خانم، برگردی بهتر است، خیلی سخت و مسخره است.» بو آندا، بولداشیم منیم یتریمه بنله جواب وئریدی: - «شیرینی این راه تو سخت بودنش است، خانم» فارس قادین بئورونده اولان کیشی دندی: - «خانم، اینها ایران سرشان نمی‌شود، ... تنها جایی که می‌شناسند، قلعه است و بس!» بولداشیم بو سوزدن داها اینجیب، اونلارلا بحث ائتمه‌یه باشلادی. اونلارین دالیشقان بحث‌لریندن سونرا، بیز، پیلله‌نی باشا وورنا قده، بو کیمی سوزلردن چوخ آتشدید، کنجیردیک.

بو گون (تیر ای‌نین اونونجو گونو)، بابکین میلی آماج‌لاری ایله ایلقار باغلاماق گونو آدلانیلمیشدیر. بیز، نه قده ده چتین اولسا دا، قالایا چیخماغی اوز اوزهریمیزه آلمیشدیق. بولداشیم، وسایلینی بیز آز قاپاقدا قویوب، منه یاردیم ائتمه‌یه گلدی. بورادا، بیر شخصی لیاسلی مامور ناراحت اولوب، بنش - اون متر فاصله ایله بولداشیم دندی: - «اوغلان بیر شئی ایتیرمیسین؟»، بولداشیم بالیز اونون گوزلرینی اینجینه باخیب، سوووشدو.

مامور منه باخیلاندا، سوروشدوم: - «امرینیز وار ایدی؟» مامور دندی: - «خیر، سوروشدوم بیر شئی ایتیرمیسین؟» بورادا، من اونون عکس‌العملینی گوروم دئییم: - «بلی، او هر شئینی ایتیریب، ایندی ایسه اونلاری بوردا آختاریر!» ماموردان بیز آز اوزاقلاشدیقدا، دؤنوب آرخاما باخدیم. او، یول قیراغیندا دیکه‌لن چادیرلارین بیرین گیره‌جه‌یینده، اوراداکي مامورلارلا دانیشیب، منه ایشاره آتدی.

بولغا چتامیش، بنه ایصفهانلی توریست‌لرله فارشیلادیم. اونلارلا سالاملاشدیقدا، گیلنلمه‌یه باشلادیلار. کیشی دندی: - «خانم، شما الان می‌آید؟» دئییم: - «بلی»، سونرا، قادینی باشلادی دانیشماغا: - «جای خیلی خوبی است، اما حیف که منطقه نظامی است و ما هم سر در نیابوریم اینجا چه خبر است» بولداشیم دا سوروشدو: - «بخشید، طرف‌های شما چطور است، با جاهای دیدنی، آثار باستانی و مکان‌های تاریخی منطقه شما هم اینگونه رفتار می‌کنند؟» ایصفهانلی کیشی دندی: - «تخیر خانم، مگر شما تا حالا ایصفهان نیایده‌اید؟ ببینید خانم، بیشتر آثار باستانی و تاریخی ما ساخت حاکمان ترک، از جمله شاهان صفوی است. بیشتر درآمد ما از صنعت توریسم است، اما نمی‌دانم چرا این محل با اینکه خیلی باصفاست و جای فوق‌العاده با عظمتی است، اینگونه لشکرکشی شده، جریان چي است؟» بیز آز دانیشدقدان سونرا، اونلاردان صمیمی بیر شکیلده ساغوللاشیب، یولوموز دوام آتدیک.

گئندیکجه قالایا باخیلانلار دئییم. قالایا آز قالمیش، اورانین ائته‌یینده یئرلشن بیر چادیردا دنجیمیزی آلدیق. بیزیمله بیریکده، اوردان بنش - آلتی نفر ده صندلی‌لرین اوستونده ایله‌شیب، چای سیفاریش ائتمیشدیلر.

اونلار، بیزدن ایجازه آلیب، ماهنی سؤیله‌مک ایسته‌دیلر آنجاق اوردان پاییلان فارسجا بیر ترانه، اوخودوق‌لاری آشیق هاواسینی کورلایردی. اونلار، گئندند سونرا، بیر شخصی لیاسلی گلیب، بیزیمله فارشی - فارشیا ایله‌شیب، دندی: - «بو بابک دئییلن کیم‌دیر؟ نوه‌سیندن، نتیجه‌سیندن بورالاردا قالان وار؟» اونون یولداشی اولان گنج بیر اوغلان، دندی: - «دئییرلر بیزیم باخین فامیلیمیز ایدی، آما نه‌جور، داها بیلمیرم...» بیز دورماق ایسته‌دیکده، قالا دیوارلاریندان آشایغی سالانان گنج‌لر، آغیز - آغیزا وئریب، یاشا - یاشا آذربایجان دئییه چیغیردیلار. بیزیم یانیمزدا دایانان اوج مامورون ایکسی، «تیری انتظامی» و بیری ده شخصی لیاسلی ایدی. پلیس‌لرین بیری دندی: - «قارداش، بیز ده دئییریک یاشاسین، بهیم بیز نه دئییریک کی؟ آنجاق نه دئییم؟!...» چقه بونونا سالمیش اوجونجو مامور دندی: - «بوغازلاری نه آچیلیب! بیزی کناردا گورولر، سس‌لری آچیلیب. بیر ساعات بوندان قباق دا چیغیردینیز، اوندان گوردونوز نه وارا!»

بولداشیملا پیلله‌لردن بوخاری چیخدق. بابکین عرب‌لره مفیدان اوخودوغو بیز بئرده (حال حاضریدا بورا تاریخی بیز آیدیه ساییلیر)، نیظامی بیر مکان (سیج پایگاه) تیکلیب‌دیر. اوردان، ساری بیر بایراق دالغالانیردی. بالاجا کنجیددن سوووشوب، اوج - دورد پیلله‌نی چیخاندان سونرا، بئوک تالارا داخل اولدوق.

اللی نغردن چوخ آدم وار ایدی. قالایا گئند یول‌لارین پنج‌شنبه و جوما گونو ساعات اوجه قده باغلی اولماسی، یوز مین‌لرجه بابک وورغون‌لارینی یاری یولان قاپیتماستی سبب اولموشدور. ایک، اوج نفر آذربایجان دئییلنه ماهنی اوخوماغا چالیشسالار دا، اونلارین سسینی، سس‌اوجالاندان (بلندگودان) پاییلان فارسجا ترانه‌لری ایتیرمکده ایدی.

اورداکي مامورلارین باسقی‌سی ایله، بیز، قالدان ایریلمه‌ما مجبور قالدیق. آذربایجانلی گنج‌لر، آشاغا ائنه‌رکن، بیریکده بانقلی بیر آشیق هاواسینی اوخویوردولار: «بلکه بو یئرلره بیز ده گلمه‌دیم/ دومان سالامات قال، داغ سالامات قال/ آرخامجا سو سپیر لئیسان باغیشی/ بولود سالامات قال، مننه سالامات قال/ بابک سالامات قال، بڈ سالامات قال...»

اویاچیلار دا، بیزیمله فارشی دا اولان اویالارینا قاپیدیردیلار. اونلار چؤره کیرینتی‌سی ییغیردیلار و کئچن ایل‌لردن سوز آچیردیلار: - «باسدارلار، بسیجی‌لر گلمه‌ین ایل‌لرده، هم کندلی‌لره و هم کلیبر اهالیسی (اقتصادی باخیمیندان) چوخ قازانیردیلار. بیز، مین‌لرجه بورا گلن‌لره چؤره، سود، پنیر، کره، و ... ساتیردیق. کلیبرین بازاری دا یاخشی ایشله‌ییردی. او زمانلار، چوخ یاخشی کنجینیردیک. آنجاق، ایک ایل‌دیر هر شئی عوض اولوب‌دور. بیز، هئج بیلمه‌دیک نه اولدو کی، نیظامی‌لر بورا یوروش گتیردیلر...»

اویا گلن‌لر، - «گلن ایل، بنه گوروشه‌جه‌یک!» دئییه بیر- بیریندن ایریلیردیلار. گونش ده، داها باتماقدا ایدی. سانکی، قان چانغیندا بله‌نمیشدی. بولداشیم دندی: - «منجه، گونش، یالیز بورا درنگده‌دیر. من، هئج بیر یترده، گونشین بنله قان بویاسیندا اولماسینی گورمه‌میشدیم» سونرا، «میرجلیل حسینی»‌نین «قانلی گونش» آدلی بابک پونماسیندان دیل‌آلتی بیر نچه شعری اوخوماغا باشلادی:

«قائینی سورتدو اوزه/ چهره‌سینی ائله‌دی آق قان/ سانکی آق قانا بویانب اودلو دیار آذربایجان/ تاریخین قان اوفوندن او باخیر بویانیر هر آن/ قوپاریر فیکرده طوفان/ ووردو مردانه باشا، اولسا یول چئنلی دومانلی/ سانکی هئیکلدی، یونولموشدو صداقتدن اوچانلی...»